

Marita Petersen, løgmaður:

Vit mugu taka í egnan barm áðrenn vit biðja um nakað frá øðrum

-Skulu vit til at biðja um nýggjar samráðingar við danir um m.a. at strika skuld, so mugu vit fyrst sjálvi vísa, at vit eru før fyrri at fremja neyðugar broytingar hjá okkum sjálvum sigur Marita Petersen, løgmaður í viðmerkingum til úttalilsini hjá danska búskaparfrøðinginum Lise Lyck hesa seinastu vikuna. Hon vísir við hesum m.a. til broyttan bygnað innan fiskivinnuna, sum enn ikki er samtyktur, hóast hesin er liður í seinastu avtaluni við danir.

Vit spurdu løgmann, hvørja viðmerking hon hevur til orðini hjá Lise Lyck um, at vit føroyingar hava verið øðrvísi viðfarnir í bankakreppum enn td. tey á Bornholm.

Tá Lise Lyck samanber okkum við Bornholm og sigur, at tað eru ikki bara fólkið á Bornholm, sum hevur gildið fyrri at bjarga einum banka har men allir danir, so haldi eg, at vit føroyingar mugu gera stóðuna upp.

-Uppfata vit okkum sum verandi eitt danskt amt og hvat høvdu vit sagt, um danir høvdu farið við okkum, sum vóru vit Bornholm.

Marita Petersen sigur, at Bornholm er eitt danskt amt, men tað eru Føroyar ikki, og hon heldur ikki, at føroyingar uppfata seg ella leggja í at verða mettur sum eitt danskt amt. -Eg seti stórt spurnartekin við, um føroyingar ynskja, at vit skulu viðfarast sum vóru vit eitt danskt amt. Vit hava jú í nokkso stór- an mun, eisini har talan er um felagsþeki, biðið danir um at halda fingrarnar burtur. Tað frátekur tó ikki teimum donsku myndugleikum tað ábyrgd teir hava og áttu at havt sigur Marita og heldur fram:

-Ein kann sjálfandi siga, at skipanin, sum kom í 1948 og sum Lise Lyck setir spurnartekin við, ikki hevur virkað til fulnar. Tað var so tann skipanin, sum tað bar til at fáa semju um millum danir og føroyingar. Ein slík skipan vil altíð vera merkt av neyðsemjum, og tað er eingin ivi um, at tað í Heimastýrisslóginu eru viðurskifti, sum áttu at verið endurskoðað. Eitt nú í felagsmálum, har ábyrgd og kompetan- ta eru ógreið. Hetta átti at verið tikið upp nú.

Marita Petersen sigur víðari, at vit harafrat

Marita Petersen, løgmaður: -Eg haldi ikki, at føroyingar kenna seg sum eru vit eitt danskt amt og vit leggja heldur ikki í, at danir uppfata okkum sum eitt danskt amt

innanhyssis áttu at komið ásamt um eina skipan, har tað ikki vera kommunalar nevndir, sum stýra í veruleikanum.

-Kunnu vit fáa hetta upp á pláss, so hava vit politiskt verið við til at skapa eitt grundarlag fyrri einum greiðari ábrevdar- og avgerðarbyti í hesum samfelagnum.

Nýggj stýrisskipan

Løgmaður sigur, at tað longu eru tikið stig til eina nýggja stýrisskipan. Uppskotið, sum liggur á borðinum, vísir okkum m.a., hvørjir veikleikar eru í

okkara egnu innanhyssis skipan og sum mugu broytast. Uppskotið leggur ikki upp til at broyta sjálva Heimastýrisslógina. Men tað merkir ikki, at hon kortini skal broytast.

-Skulu vit frá føroyskari síðu fara at samráðast við danir um nakað sum helst og seta nøkur ynski fram, so mugu vit eisini politiskt vísa, at vit eru før fyrri at fáa gjørt tær neyðugu broytingarnar heima hjá okkum sjálvum.

-Men er tað ikki júst á hesum øki, at tað er so trupult. Tá vit, t.d. frá

serkønnum fólki fáa at vita, hvørjar broytingar eiga at gerast í eitt nú sjúkrahúsvirkinum, tá er alt á gosi!

-Tað kann ein so siga, men tað er jú veruleikin. Eg haldi, at tað er av avgerandi týðningi, skulu vit fáa annað lag á, at meta um teir veikleikar, sum eru í verandi skipanum. Tað veri seg á sjúkrahúsinum eins og á so mongum øðrum økjum.

Broyta hugburð

Løgmaður sigur víðari, at skulu vit royna at finna eina politiska loysn, so mugu vit frá føroyskari síðu vísa, at vit evna at gera nakað.

-Hvør skal gera tað?

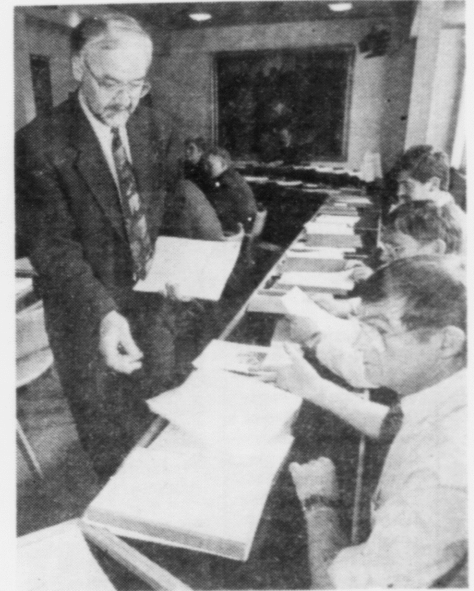
-Allir teir politisku flokkarnir. Eitt er tað, at vit kanna vilja gera tað á pappírnum, men vilja vit veruliga gera hesar broytingar og broyta hugburð samsvarandi?

Marita Petersen heldur fyrri, at vit sjálfandi kunnu stinga út í kortið og siga, at nú skal kommunulógin broytast, vallógin á sama hátt men tað, sum tørvar er á, er ein broyting í hugsunarháttinum hjá okkum øllum.

-Eg meini ikki vit kunnu fara til nakran og biðja um at fáa strikað skuld, um vit ikki eru samd um, at nakað skal gerast her hjá okkum sjálvum eisini.

-Men onkur má koma við útspælinum!

-Hyggja vit eftir, hvat longu er gjørt, so er tað ikki so lítið. Vit hava tikið stig til eina nýggja nýggja stýrisskipan, sum er eitt stig á røttu leiðini. Harafrat hava vit tikið stig til at fara undir arbeiðið á tí

figgjjarliga økinum, tvs. har tann stóri veikleikin er í viðurskiftinum millum Føroyar og Danmark. M.a. har vit vilja peika á, at okkurt ikki hevur verið føroyskt sermál men har danir hava havt ábyrgdina, Danir hinvegin hava sagt, at vit hava heimastýri, og tí hava teir ikki viljað blandað seg so nógv upp í og hava hildið seg uttanfyri. Og hetta hevur kanska eisini verið ynskt frá báðum síðum.

Fólk eru tí farin undir at kanna kapitaløkið og hvat skal gerast fyrri at forða fyrri, at søgan ikki endurtekur seg. Her skal nú gerast eitt analysuarbeiði.

Tann felags dansk-føroyska nevndin, sum nú skal kanna búskaparligu gongdina í Føroyum í 80-unum, skal eisini kanna hetta og annars nógv annað m.a. hvønn týðning tað hevur havt fyrri okkum, at vit hava fingið stuðul úr Danmark, ast vit hava sama gjaldoyra sum danir, at kreditfelagslán hava kunnað streyma inn í landið uttan nakað eftirlit osfr.

Undirskotið á figgjjarlógini

-Um nú skeið er atborið í øllum bankamálum og danir hava sett okkum treytir og krøv út frá skeivum grundarlag, vil tað tá ikki vera rætt at taka uppáftur samráðingarnar við danir?

-Tað er møguligt, at okkurt kundir verið gjørt øðrvísi. Eg eri ikki ósamd við Lise Lyck í tí, at tað var skeið at fremja niðurskurðir og leggja byrðar á føroyingar upp á eina hálva milliard á vetri í 92,

og at tað bara forsterkaði verandi gongd.

Tá danir nú vilja hava okkum at minka um undirskotið á figgjjarlógini við eini kvart milliárd, so er tað eisini við til at niðurfrysta føroyska búskapin. Men ein kann eisini hinvegin siga, at skuldu vit havt eina hálva milliard meira í undirskoti í fjør og 250 mill. meira í undirskoti í ár, so skuldu vit onkursvegna figgja tað undirskotið, og tað er ein av stóru trupulleikum.

Marita Petersen viðgongur, at danir sjálfandi eisini hava eina stóra ábyrgd av gongdini, men skulu føroyingar verða mettur trúverðugir av dønnum og øðrum, so mugu vit eisini sjálvi vísa, at vit eru før fyrri at bota um og rætta upp tað skeiva sum er gjørt.

Nýggj samráðing við danir

-Hvat sigur tú til at biðja danir um at strika 3 mla. av skuldini?

-Tað kann vera, at tað er skilagott at gera tað, men sum stóðan er nú, so tyngja tær ikki okkum ídag. Kunnu vit fáa viðurskiftini í okkara egna samfelag: okkara politisku skipan, kapitalmarknaðin, vinnulívið osfr. í rætt lag, so hava vit eitt grundarlag at fara víðari við. Vit kunnu tá siga, at vit at gjørt so mikið nógv, at tað hevur skapt tað neyðuga trúvirðið, til tess at vit kunnu biðja um eina nýggja samráðing við danir.

Løgmaður sigur, at vit hava gjørt eina avtalu við danir um endurfigging, uttan at vit verða tyngd

Framhald á síðu 19